

Goedenmorgen, vrienden.

Wij zullen dan vandaag wederom proberen om bepaalde levenswaarden onder de loupe te nemen en dan wil ik mijn vergrootglas in de eerste plaats richten op een menselijke eigenschap, die - vreemd genoeg - gelijktijdig deugd en ondeugd is. U weet waarschijnlijk niet, wat ik op dit ogenblik bedoel. En toch geloof ik, dat u haar allemaal onmiddellijk zult herkennen, wanneer ik haar noem. Ik doel op de spraakzaamheid.

Het spreken is een zeer kostbare gave aan de mens geschonken. Maar als je spreekt, druk je bepaalde ideeën uit met een zeer grote beperking. Er bestaat practisch geen enkele woordenschat, die groot genoeg is om elke kleine variant van mening en gedachte weer te geven. Wanneer een mens te veel praat, zal hij allicht - zoals dat heet - zijn mond voorbij praten. Dat is een heel gewoon verschijnsel; iedereen doet het tien, twaalf keer per dag. Ah, u herkent uzelf. Het is natuurlijk uw eigen belang, wanneer u hieruit voor uzelf de conclusie trekt.

Dit de-mond-voorbij-praten bestaat heel vaak in een onjuist dan wel te scherp omschrijven van je eigen gedachten. We hebben allen in onszelf een bepaald licht, een bepaalde inhoud. Met die inhoud belichten wij a.h.w. de wereld rond ons. De verschijnselen die optreden zijn niet de verschijnselen, die in feite bestaan. Ze zijn onze interpretatie, onze belichting. En wanneer wij nu een dergelijke belichting nog verder gaan verwringen, zal het woord vaak een onwaarheid betekenen, terwijl het pretendeert of zelfs tracht de waarheid te zijn.

Dit vaak voorkomende verschijnsel heeft natuurlijk in de loop der tijden het onderwerp van beschouwing uitgemaakt van veel esoterici, wijzen en ingewijden. De volkswijsheid komt daarbij helaas heel ver achteraan. Die weet niets beter te constateren dan:

"Spreken is zilver, zwijgen is goud."

Maar b.v. de wijzen uit Thibet denken daar anders over. Zij zeggen:

"Wanneer het woord uit de zwijgzaamheid geboren wordt, is het een wapen dat de ziel vrijmaakt, dat de hemelwerelden opent en de uitweg tot in het Goddelijke baant."

Zij maken van het woord een magisch machtsmiddel. Iets waar je voorzichtig mee moet zijn. In de leringen, die ze dan geven in de kloosters, komt dat naar voren.

"Het is beter jaren te zwijgen dan te spreken zonder inhoud."

Een ogenblik later hoor je weer een andere slagzin. Het zijn de slogans van een bepaalde denkwijze:

"Wanneer uw woorden geladen zijn met kracht (heel vaak wordt er ook nog de term "atman" gebruikt) dan zijn zij de schepping zelve."

Kijk, dat is een punt, dat wij op het ogenblik wel eerlijk eens moeten overwegen; onze woorden scheppen. Op het ogenblik dat u spreekt, bouwt u een beeld op voor anderen. Anderen accepteren het zo. Zelfs wanneer zij uw woorden wantrouwen, zal er altijd iets zijn wat ze accepteren, waarvan ze denken: "Ja, dat is toch wel de waarheid." Of zelfs: "Daarvan is het tegendeel precies waar." U heeft iets geschapen, iets wat in een ander leeft. Wat in het bewustzijn van een ander bestaat, kun je niet uitblussen. Er bestaat geen enkele mens, die in staat is in de ziel van een ander door te dringen. Er is geen enkele mogelijkheid voor u om in de ziel van een ander de schade die uw woorden hebben aangericht te herstellen. Ge kunt misschien een evenwicht teruggeven maar meer ook niet. Het is dus wel belangrijk, dat men zijn woorden leert overwegen en leert kiezen. Het is een grote gave dat je kunt spreken.

Door de taal zijn de mensen in staat elkaar vele mededelingen te doen over abstracte onderwerpen. Dat is iets waar een dier niet aan toe komt. Door de taal is de mens in staat om neer te schrijven wat hij heeft gedacht, opdat vele geslachten later onvervormd zijn gedachten kunnen terugvinden. Maar het is zo belangrijk, dat je het woord verstaán kunt en dat het woord inhoud heeft.

Er zijn natuurlijk heel andere gedachten over het spreken en laat ons eens kijken wat b.v. sommige Grieken daarover denken. Daar vind ik, in de periode dat ook Socrates leeft, een heel aardige zinspreuk:

"Woorden zijn als water; zelve niet begeerlijk, maar zij geven vruchtbaarheid aan het leven."

Dat is wel waar, wanneer onze woorden de mildheid hebben, die de regen b.v. heeft. Op het ogenblik dat wij harde woorden spreken, op het ogenblik dat wij met geweld onze mening uitdrukken, is dat als een vernietigende hagelbui. In de mensen bloeien vele dingen, die van belang zijn. In hen leven krachten, die - misschien net ontwaakt - angstvallig zoeken het leven te behouden en iets te vinden in de zon van goddelijk Licht. En dan komen wij met onze woorden: hard, fel, scherp..... het geestelijk bloeien is teniet gedaan. We hebben iets vernietigd, dat we niet kunnen herstellen. In de loop der tijd zal de goddelijke Kracht ongetwijfeld wederom dit licht, die wijsheid, dit aanvaarden in die mens doen opstaan. Maar wij hebben dat lange tijd vertraagd. Misschien dat het tóch zou gebeuren, omdat die mens niet rijp is, maar dat kunnen wij niet weten. Onze taak is het juist in de mens al datgene, wat edel is, wat goed is, aan te moedigen. En wij kunnen niet, uitdrukkelijk niet, vernietigen wat kwaad is zonder het goede daarmee aan te tasten.

Deze tijd waarin u leeft, is een tijd van woorden geworden. Vroeger was het eenvoudig. Er werd een aanklacht uitgesproken, men overwoog de aanklacht en men zeide: "Kop eraf," of: "Stuur de soldaten ernaar toe en onderdruk die opstand." Tegenwoordig spreekt men voor elk woord, dat een regeerder vroeger zeide, duizenden woorden. Ook de onderdanen zijn in deze kunst bedreven en spreken vaak met vele frasen over allerehande onbetekenende dingen. Maar waar is de kracht gebleven? Waar is het geweld gebleven?

Erskine Caldwell, een schrijver met filosofische inslag, drukte het in een van zijn lezingen eens een keer zo uit: "Soms worden de woorden tot een donzen daken, die ons eigen denken verstikken." Hij wilde zeggen: elk woord moet overwogen worden. Wanneer we het zoeken in de veelheid alleen, benemen we de mens elke mogelijkheid tot initiatief, we verteekenen zijn wereldbeeld, we maken die mens ongelukkig. En dat gebeurt nogal eens in deze tijd. Het is dan ook niet voor niets dat ik de deugd en ondeugd der spraakzaamheid deze morgen aan de orde heb gesteld.

Want we moeten praktisch zijn. En we mogen met deze kring heus toch wel eens een keer nadenken over hetgeen we nu ten goede voor de wereld kunnen doen en ook over hetgeen we ommetwille van ons eigen goed en dat van de wereld moeten nalaten. Dan valt onmiddellijk op dat we moeten weten te zwijgen en weten te spreken. Nu zal het u vaak onmogelijk zijn om te zwijgen. Wanneer u ergens op visite komt en u zwijgt de hele tijd, dan zeggen ze: "Wat een dood element," of misschien zelfs: "Wat een boerenkaffer." Dus je moet op een gegeven ogenblik spreken. We moeten dan dit onthouden: er zijn woorden van macht en er zijn woorden zonder betekenis. Woorden zonder betekenis worden gebruikt als een afweer tegen de onbetekendheid van onze omgeving. We hebben het recht om het woord te hantieren als een afweer, maar we mogen het nooit hanteren als een scherp en vlammend zwaard, waarmee we vlijmend trachten een ander te treffen. We moeten vertrouwen op de magie, die in het woord ligt.

Wanneer Jezus predikt voor de menigte, zien we dat hij een zeer bijzondere invloed heeft. En toch, wat hij zegt - ach, mensen, wat wij zeggen klinkt vaak veel bijzonderder, veel interessanter, het is veelzeggender.

Maar er mankeert één ding aan: er mankeert het magisch geweld aan, dat Jezus van Nazareth wist te leggen in zijn toespraken. Toch kunnen ook wij de magie van het woord gebruiken en dat kunt ook u. Het woord wordt dan tot werktuig. Zijn betekenis alleen kan nooit voldoende zijn. Je kunt van een reeks statistische gegevens een drama, een roman of een blijspel maken, wanneer je ze op de juiste wijze weet te brengen.

Het gaat niet om de inhoud. Het gaat om de wijze, waarop ons wezen spreekt in de woorden. En met ons wezen hebben we vandaag en morgen, hadden we ook gisteren, last. Denkt u nu niet dat ik het tegen u speciaal zeg, ik kan het tegen de hele wereld zeggen. Iedereen raakt in de knoop met zijn woorden. Iedereen raakt in de knoop met zijn daden. Het is haast onvermijdelijk. Laten we dan onthouden, dat het juiste gebruik van het woord - de spraakzaamheid, die de aanvulling krijgt van het geestelijk vermogen, - altijd een deugd is, altijd een middel is om ons te bevrijden van veel dat ons bezwaart. En laten we ons daarnaast realiseren - want ook dat is gewichtig - dat lege woorden, woorden die de werkelijkheid verhullen en waarachter een onaangename of onaanvaardbare inhoud schuilt, eenvoudig demonisch zijn. Zij kunnen veel vernietigen, meer dan hun betekenis ons doet vermoeden. Wees meester van de woorden, die je spreekt.

Het is eenvoudig genoeg met een paar woorden iets te zeggen, dat verder gaat dan het woord. Er zijn er onder u die dat meermalen hebben meegemaakt en die weten dat we met een bewuste hantering van intonatie, van taal, van klankvorm inderdaad veel verder kunnen gaan dan de schijnbare onbetekenendheid van woord-inhoud. U heeft misschien ook meegemaakt, hoe de kalme, weloverwogenheid van een woord draagkracht kan zijn van een geestelijk rapier, voor wie met woorden een ontleedmes kan hanteren, waarmee men tracht een dreigende kanker uit te snijden, een kanker van de geest. Wanneer u dit hebt meegemaakt en u herinnert het zich, dan moet u er eens over nadenken of uzelve dat niet vaak doet zonder u ervan bewust te zijn. Of uzelve niet vaak een rapier uitsteekt naar anderen en dreigt te doden wat u in feite zou willen behouden, of u niet onbewust de magische kracht van het woord misbruikt. En wanneer u dit dan overdenkt, dan mogen we niet vergeten dat er bepaalde regels bestaan voor het woord. (Ik hoop dat u, wat ik u breng, passend vindt voor een zondag. We zouden natuurlijk ook vroom kunnen preken, maar daar kan ik minder van mijn eigen wezen in leggen dan in dit onderwerp. Dan zou ik in gevaar komen te zondigen door datgene te doen, wat ik u juist ontraad.)

Als wij het woord gebruiken, dan moet het een uitdrukking zijn van ons innerlijk weten, van onze wil en mag het - maar behoeft het lang niet altijd - een weerspiegeling zijn van ons bewustzijn. Het woord dat wij spreken, mag niet onveranderlijk zijn, want elk woord dat wij spreken is bestemd om een echo op te roepen in anderen. Met woorden scheppen wij in het wezen van anderen. Wat voor de ene mens een zegen is, is voor de ander een vloek. De hardheid en de felheid, die voor de een noodzakelijk is, zou een ander te gronde richten en vernietigen. Laat ons dat dus goed onthouden. Nu kun je de wil en de intensiteit natuurlijk met het woord alleen vaak moeilijk uitdrukken. Onthoud daarom verder dit:

Elk woord ontleent zijn kracht aan de intonatie, waarmee het wordt uitgesproken.

Elk woord ontleent zijn betekenis aan de wil, die het voortstuwt, niet aan zijn eigen omschrijving.

Wanneer we spreken, zal de intensiteit van het woord meer dan de geluidsterkte bepalen wat het eigenlijk betekent voor ons.

Als u dit nu allemaal wilt noteren, bij wijze van spreken, kunnen we proberen om een voorbeeld eraan vast te knopen, als het u interesseert. U heeft mij meermalen horen spreken en gemerkt dat ik in staat ben om zowel het wapen van verbittering, het wapen van overwicht als wel de bedriegelijke fluwelen zachtheid van toon te gebruiken, die noodzakelijk zijn

om een mens onder de indruk te brengen van een bepaald onderwerp. Ik zal zelden uitroepen, tenzij ik daarvoor een ruimte heb, die antwoordt, want ik spreek niet tot een enkeling. Ik spreek tot een menigte. Een menigte, die lang niet alleen bestaat uit zichtbare gestalten - voor u althans - maar die vaak een zeer groot deel van de geest mede bevat. Dan krijgen wij dus het spreken op ruimte. Wanneer ik hier met u praat, moet ik dat onwillekeurig doen. Ik moet mij baseren op de ruimtelijke werking, die ik hier heb om zo een grootste gemene deler te bereiken, die voor u allen een ongerevete en redelijke inhoud geeft. Nu kan ik dit dus op een willekeurig onderwerp of schabloon doen. En waar ik op het ogenblik eigenlijk meer aan het lesgeven ben dan een wijdingsdienst aan het houden, kunt u me rustig vertellen of u voorkeur voor een bepaald onderwerp hebt. Dan wil ik u laten horen wat het verschil is tussen spreken op ruimte, het spreken op persoon en het spreken op emotie. Drie verschillende vormen.

x Geloof.

De kwestie van geloof. Als ik voor een ruimte spreek, dan moet ik in die ruimte de kracht van het geloof tot uiting brengen. De werking, die ik in de ruimte oproep en de sfeer, die ik in de ruimte oproep, zullen bepalen hoe men daarin kan reageren. Op ruimte zal ik dan als volgt spreken:

"Wij geloven. Wij geloven in de almacht van een stralende God, een Vader van liefde. Hij, Die met ons is door alle tijd. En in dit geloof verwerken wij en verwerklijken wij dat, wat Hij ons oplegt als Zijn wil en ons geeft als Zijne werkelijkheid." (Een kerksfeer. U merkt het misschien.)

Nu kan het natuurlijk ook zijn dat je met een bepaalde mens moet spreken. En aangezien ik niet een uwer daarvoor wil uitkiezen, wil ik mijn woorden richten tot een synthetische figuur, opgebouwd uit de vele eigenschappen, die ik onder u aanwezig zie. Dan moet ik als volgt spreken:

"We zijn wel vol van onzekerheden. Het is vaak heel moeilijk om met je verstand te begrijpen waarheen de werkelijkheid gaat, wat de inhoud is en de zin van je leven. Maar is er dan niet in ons iets dat zegt: Er moet méér zijn. Voelen wij dan niet in onszelf a.h.w. dat het weten tekort schiet, dat er méér dan dit bestaat? Wij móeten geloven in een God. Zonder die God hebben wij geen zin voor ons bestaan. Met die God, zeg ik u, kunnen wij ons verheffen boven onszelf. Een God van liefde, zeker. Maar als je geen God van liefde kunt aanvaarden, aanvaard dan in ieder geval een macht boven je, doe een beroep op die macht en kom op deze wijze door het geloof tot een kracht om te leven."

U ziet het, dat wordt een andere klank. Het wordt een andere inhoud en voor alles krijgt het een heel andere impressie. Er zijn er onder u, die dit aanvoelen als een persoonlijk aanspreken. Anderen - uit wiens wezen ik maar kleine delen kon ontleden - voelen het meer als een soort comédie-demonstratie, nietwaar. Maar dat hindert helemaal niet. Laten we maar precies zeggen, zoals het is. Er is een bepaalde intensiteit en werking, die u - onverschillig hoe u het beschouwt - hebt ervaren. Iets wat u tegenover anderen dus ook kunt gebruiken, maar u moet zich aanpassen aan de persoonlijkheid.

Nu de kwestie van emotie. Een emotie proberen wij te wekken door beelden in de mens op te roepen. Wij gaan proberen hem op te zwepen. Dat vindt u bij sommige sprekers ook, die op een heel andere manier werken. Ik denk hier aan Osborn en Graham, Edwards en nog zovele anderen. Zij proberen dus de emotie van het geheel, door hun voortdurende herhaling o.m., steeds op te voeren. Het is een suggestieve werking, waarbij je in de mens iets losmaakt, dat hij normalerwijze aan banden heeft. Ja, ik zou dat b.v. zo kunnen doen:

"Kijk eens rond je. Kijk eens naar deze wereld. Zie hoe die wereld dreigt ineen te vallen. Aan de ene kant staan ze klaar met hun atoombommen; aan de andere kant staan ze met oorlogsdreiging, economische strijd,

hongersnood, aanvallen van communisten.....de hele wereld schijnt verpest te zijn door het onbegrip van de mensen. Maar toch blijft die mensheid bestaan. Duizenden keren heeft ze in oorlog, in pest en geweld geprobeerd zichzelf te doden.....De wereld blijft bestaan. Gij hebt uzelf misschien duizenden keren afgevraagd: "Wat moet ik met m'n leven beginnen? Wat is de inhoud ervan?" En toch hebt ge steeds iets gevonden, dat recht gaf en reden van bestaan. Gij weet voor uzelf, dat - al begrijpt ge niet hoe - er een kracht is die u stuwt en u leidt en u voert. Gij zult het niet uit kunnen drukken misschien, maar denk na. Voel het in uzelve, voel het aan: hier spreekt God! God spreekt tot u. God leidt u, God helpt u. En door God heb ik kracht, die in u doorwerkt, vrienden. 't Is de kracht, die u stuwt, die u de inhoud geeft van 't leven. Hij, Die u doet spreken de woorden die u spreken moet. Hij, Die u de kracht geeft om de wonderen te doen, die Zijn wonderen zijn. Hij, Die u kan verheffen en uitverkiezen boven alle anderen om, Zijn wil verwerklijkend, hen te voeren tot het geluk, dat Hij hun bestemd heeft. Hier krijgen we dus de zeggings, het diminuendo. Het woord krijgt een andere betekenis, een andere invloed. Er zijn verschillen. En toch zijn al die woorden op zichzelf eigenlijk betrekkelijk onbelangrijk. Want wat ik hier heb gedaan, dat is - laat ons eerlijk zijn - een soort comédie opvoeren. Ik heb woorden gebruikt, intonaties, ik heb u meegevoerd. Maar waar het mij om ging in alle drie de gevallen, kunt u er misschien alleen bij nuchter nadenken uit halen. Ik heb in alle drie de gevallen hetzelfde uitgedrukt: God is in ons, God leidt ons, God geeft ons de kracht. God is onze werkelijke bestemming op de wereld.

Eén van de grote middelen, die God ons gegeven heeft - en daarmee kom ik dan terug op mijn onderwerp - is het woord. In de Bijbel staat het al: "In den beginne was het Woord. Het Woord was bij God en het Woord was God." Kijk eens, dat Woord dat God was, was de uitdrukking van het Goddelijk Wezen. Ons woord dient te zijn de uitdrukking van ons wezen. Beter nog: van God, Die in ons leeft. Alleen op die manier, vrienden, kunnen wij werkelijk betekenis hebben voor de medemensen. Onze woorden moeten voor hen een steeds duidelijker beeld scheppen in hun eigen wezen van een God, waaraan ze kunnen geloven, van een wereld en een mensheid, waarop ze mogen vertrouwen. Als we dat doen, volgen wij de grote Kracht, die ons voert tot de volmaaktheid.

Zo, nu wil ik u niet langer meer met mijn methode van betogen en leraren bezighouden. Per slot van rekening heeft u de kans gehad om een grondgedachte te vinden en als u daarop verder gaat bouwen, dan zult u zelf leren voor uw medemensen meer betekenis te gewinnen en gelijktijdig voor uzelf dichter bij God te staan. Wanneer u dat doet, is dat uw zaak. Ik voor mij heb getracht u de basis, de grondslag ervoor enigszins duidelijk te maken. Ik laat het in uw handen en ik wens u allemaal verder een prettige zondag.

--

Goedenmorgen, vrienden.

Na het woordgeweld van mijn zeer gewaarde collega, heb ik ook wel een paar dingen te vertellen, maar die liggen in een andere richting. De zaak is zo bezien: we hebben altijd in de wereld de ernst, het ernstige gezicht. We menen dat het belangrijk is als we dit of dat doen. Alles is belangrijk. Natuurlijk is alles belangrijk. Maar weet u wat het meest belangrijke is? Dat je met je eigen belangrijkheid zo nu en dan een loopje kunt nemen. Als je jezelf te zeer au sérieux blijft nemen de hele tijd door, dan word je zo moe van jezelf, dat je kotsmisselijk van jezelf wordt. Moet je eens luisteren: Als we onszelf voortdurend zo ernstig nemen, hebben we het idee dat wij de hele wereld in onze handen heb-

ben. We lopen te sjouwen met de zorgen en de problemen van anderen, we houden ons maar voortdurend bezig met de hele bliksemse boel. En dan hebben we het zo druk. We kunnen niet alles tegelijk doen, omdat alles tegelijk in het honderd loopt - zover het ons betreft. Indien we gaan begrijpen, dat we voor de grote wereld, de krachten die op de wereld optreden, heel vaak niet veel meer zijn dan pionnen in een groot geheel, och, dan wordt de zaak wat eenvoudiger. Dan krijgen we die beperkte mate van fatalisme, die het ons mogelijk maakt om zo nu en dan eens te grinniken. Sta je dan op een deftige receptie en je ziet kans om een hele taart over je goeie goed te draperen, dan bekijk je je in de spiegel en dan lach je in plaats van je te ergeren, omdat je indruk plus de redevoering die je wilde houden op dat ogenblik wel niet in het water maar toch wel in de taart is gevallen.

Wat wij doen en wat wij willen doen is belangrijk. Natuurlijk, maar voor onszelf. Als we dat nu maar begrijpen, dan zullen we er heel vaak om kunnen lachen, als het anders gaat dan we dachten. Maar er zijn mensen - ja, wat dat betreft geesten ook; vertel niet dat ik het jullie verteld heb, want anders zijn er weer een paar bij ons, die zich eraan ergeren - er zijn zo van die wezens, die hebben het idee: "Ik zie dat goed. Ik weet dat. Ik heb dat precies allemaal uitgerekend, ik heb dat met tippeltjes en met stippeltjes heb ik het uitgelijnd, dat is het meest belangrijke in de wereld." En of het nu gaat om een of andere arme, getikte couturier, die de dames middellijn zo een paar centimeter heeft laten zakken of laten stijgen en daarvan iets wereldomvattends en belangrijks maakt of mijnheer Pieterse, die het absoluut noodzakelijk vindt om iedereen te overtuigen dat de V.V.D. beter G.V.D. zou kunnen heten..... daar komt het toch niet op aan. Iedereen heeft zo zijn idiosyncrasie, zijn idioterie voor zijn persoonlijkheid. Dat is voor ons het ergste. Geloof me, die mode-man zou doodongelukkig zijn, als hij op een gegeven ogenblik met precies dezelfde frontlijn en middellijn en achterlijn te voorschijn zou komen als zijn collega. Dat zou hij erg pijnlijk vinden. Geloof me, als je die andere mijnheer zou vertellen dat hij ongelijk had, zou hij dagenlang gewoon van de kaart zijn. Maar wat betekent dat nou in de wereld? Als nu iemand bij die couturier komt en tegen hem zegt: "Hoor eens, maat, zou je niet een paar repen meer nemen daar aan de bovenlijn dan zeilt het beter," dan kan hij verontwaardigd worden en hij kan erom lachen. Lacht hij erom, dan zal elke opmerking, die hij van buitenaf krijgt hem reëler leren zien wat zijn eigen werk en zijn eigen streven betekent. Maar als hij zich gaat opwinden, omdat die wereld dat anders ziet.....ja, weet u wat daarvan het gevolg is? Dan gaat hij failliet aan een foute middellijn. In zijn costuums dan altijd.

Deze dingen - denk nu niet dat ik zit te bazelen, want nu ga ik het werkelijk ernstig menen - zijn nu eenmaal altijd belangrijk voor ons. Voor de een is het belangrijk, dat hij op tijd begint. Voor de andere is het belangrijk, dat hij op tijd uitscheidt. Voor een derde is het belangrijk, dat er wat goeds wordt gezegd en de vierde wilde juist een bepaalde spreker horen. Zo zitten we hier toch ook bij elkaar. In elk van deze voorbeelden heeft iedereen voor zich gelijk. Daar beginnen we mee. Van uit eigen standpunt hebben ze gelijk - ook als dit in het geheel niet mogelijk is. Wij hebben ook gelijk. Maar als die anderen nu anders denken, dan moeten we ons even realiseren: Hoe staan we nou tegenover elkaar. Dan zul je ontdekken, dat we soms een figuur slaan dat niet mooi meer is, alleen door onze vasthoudendheid.

Op het ogenblik, mijne vrienden, dat wij in staat zijn te begrijpen, hoe onze vooropgezette meningen, hoe het voor ons zo levensbelangrijke in de ogen van anderen onbetekenend is en erom kunnen lachen, dat wij ons vaak zo belangrijk maken, hebben wij een heel ding gewonnen. Want weet je - wat er in ons leeft is een deel van de cosmos. Alleen hebben we het verkeerd vertaald.

Ik ga maar weer terug naar onze vriend de couturier. In hem leeft een droom van schoonheid. Hij droomt ervan om op de wereld iets van een hemelse perfectie te creëren. Wat kan de arme kerel er nu aan doen dat hij dat voor elkaar moet brengen met een paar lapjes stof en een speldenkussen. Hij zoekt schoonheid; daarom is het voor hem belangrijk. Maar hij moet ook kunnen begrijpen dat hij nooit dat werkelijke, dat in hem leeft, op die manier naar buiten kan brengen. En daarom moet hij ook kunnen begrijpen, dat een ander in de lach schiet, als hij zijn creaties ziet. Daarom moet hij zelf kunnen lachen, wanneer hij eens een bok geschoten heeft. Als de eerste spreker zegt: "Mensen, denkt erom dat je de spraakzaamheid niet tot een ondeugd maakt, de betekenis van elk woord weet te wegen," dan kan ik daar mijn versie wel achteraan knopen. Mijn versie is deze:

"Mens, leer te lachen om jezelf. Begrijp je onbelangrijkheid in het groot-cosmisch bestel."

Alleen dan zul je in overeenstemming met de cosmos kunnen handelen; alleen dan zul je dat evenwicht kunnen vinden, waarin de wereld je niets kan doen en waarin je zelf voor de wereld alleen maar goed betekent. Leer om jezelf te lachen. Leer om jezelf minder au sérieux te nemen zo nu en dan. Begrijp dat de kleinigheden, die wij bijdragen tot de volmaaktheid voor het grote geheel van weinig belang zijn, totdat wijzelf de volmaaktheid bereikt hebben. En dan wordt dat, wat eens iets belachelijks was in ons wezen tot een groot sieraad van - laat me maar zeggen - de goddelijke troon of wat het dan is dat de volmaaktheid uitmaakt. We hebben werkelijk wat dat betreft nog zoveel te leren, dat een ons be-roepen op onze mening, op onze inhoud en een niet beseffen, hoe we ons daar belachelijk mee maken voor de rest van de wereld, op zijn minst genomen een onprettige, op zijn ergst genomen zelfs een fatale eigenschap is. En als jullie menen dat het niet past in het Goddelijke, dan wil ik jullie ook een citaat voorhouden:

"God moet humor gehad hebben, anders zou Hij nooit de mens gescha-pen hebben."

Laten wij dan humor genoeg hebben om om onszelf te lachen, totdat wij ons het beeld Gods, dat in ons verborgen is, gerealiseerd hebben. Dat is mijn opinie.

Nou, vrienden, dan zal ik maar zeggen: Het beste voor de zondag. Maak er een gezellige dag van. Wees braaf en als je niet braaf kunt zijn, wees gelukkig, zoals de Amerikanen zeggen. Wat mij betreft.... het woord is aan de volgende spreker.

-:-

Vrienden.

Veel tijd rest mij niet om mijn mening en opinie naar voren te brengen. Wij hebben op deze bijeenkomst getracht om verschillende eigenschappen te belichten, verschillende kwaliteiten en mogelijkheden. U zult me niet euvel duiden, dat ik juist hierbij zoek naar het innerlijke, de innerlijke capaciteit en daaruit een lering tracht te vinden, een les te trekken.

Wij hebben allen in ons wezen en in ons leven dingen, die ons voortdurend blijven beïnvloeden. We zullen ontdekken dat sommige eigenschappen van uit onze vroegste jeugd tot de laatste dagen van ons stoffelijk leven een voortdurend stempel hebben gedrukt op al ons denken en al ons handelen. We zullen ons realiseren dat een droombeeld uit het verre verleden, in vorm wat veranderd door een rijping van bewustzijn en geest, hetzelfde bleef. Deze dingen zijn voor ons een middel tot bewustwording. En wanneer in onszelf een bepaalde eigenschap gelijk blijft, dan mag wor-

den aangenomen dat zij behoort tot datgene, wat wij werkelijk en noodzakelijk móéten gebruiken ter bewustwording. Er zijn veel variabele factoren in het leven, die aan de bewustwording het hunne kunnen bijdragen, maar die geen stempel drukken op het leven zelf. Wanneer echter de levenservaring door een zekere eigenschap en een capaciteit wordt bepaald van begin tot einde, moeten we niet proberen om daar te veel aan te veranderen, want dat is onze noodzaak tot bewustwording, dat is ons pad tot God. Laten we dus niet zeggen: "Wij zullen onszelf totaal veranderen." Maar laat ons wel zeggen: "Wij willen ons bewust zijn van onze eigenschappen en deze gebruiken om daardoor God duidelijker te zien en de wereld zuiverder en eerlijker te beleven." Elke eigenschap, die we op deze manier hebben ontleed, hebben leren gebruiken, zal ons in staat stellen om in de wereld meer te betekenen. Dan bedoel ik niet alleen de wereld van de stof maar ook de wereld van de geest. In stof en geest gelijkelijk zal het beantwoorden aan de kernwaarden van uw wezen betekenen: het scheppen van een invloed rond u, waarin het totaal van de wereld verandert. U heeft daarmee iets van hoger orde, van hogere volmaaktheid uitgedrukt in een wereld van lagere volmaaktheid. Als wij dan in de duistere sferen komen en een lichtende geest daalt dus neer in het donker, zal een ieder, die hongert naar licht, daaraan zich kunnen vastklampen en dan zal men met dit licht vaak kunnen ontsnappen aan de bekrompenheid van een duisternis, die lijden, dood en ondergang schein te betekenen.

Als wij in onszelf die enkele eigenschappen, die goed zijn, weten te gebruiken om voortdurend meer van de goddelijke Kracht en het goddelijk Licht tot uiting te brengen; zullen wij hierdoor de volmaaktheid rond ons vergroten. Wij zullen nl. aan anderen de mogelijkheid bieden dichter tot God te naderen, gelukkiger te leven en harmonischer wezens te zijn. Het scheppen van deze krachten rond ons houdt in, dat wijzelf tot groter eenheid komen met onze wereld en met alle werelden. Deze eenheid bereiken we zowel met alle sferen, waarvan we deel uitmaken, als met de wereld waarin we leven. Het geluk dat wij vinden, zal dan vaak niet zijn uitgedrukt in normen, die direct aanvaardbaar zijn volgens die wereld. Indien wij daarmee voor een ieder, uitdrukkelijk een ieder, geluk scheppen, voor een ieder vreugde scheppen en door het uitleven van de kwaliteiten, die in ons zijn, gelijktijdig zonder onrecht te plegen harmonie vergroten, hebben we iets gedaan dat van goddelijk belang is.

Laten we wel oppassen, dat we onszelf niet verraden. Want we zijn zo geneigd om die eigenschappen ad absurdum door te voeren, te gebruiken totdat ze een vernietigende kracht worden ten aanzien van onszelf en onze wereld, zodat wij met deze eigenschappen onze idealen verloochenen en ons geloof prijsgeven. Als we dit doen, doen we iets wat fataal is.

Wij moeten weten, hoe wij de eigenschappen die wij bezitten voortdurend ten goede kunnen blijven gebruiken en hiermede sneller kunnen stijgen tot het licht, gelijktijdig onze wereld met ons verheffend. Door onszelf niet te verloochenen en de sleutel van ons wezen te zoeken, de kern van ons bestaan, zullen wij dan ook, mijne vrienden, voor God en de wereld een betekenis gewinnen, die onuitblusbaar staat wastgesteld en omschreven in de eeuwigheid, te allen tijde deel Gods, te allen tijde deel van ons wezen.

:--:~: